

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 486. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651350302560.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

NOTER.

S. 340. Træsnit af Jesus mellem de to Røvere og Maria og Johannes ved Korsets Fod med Skriftstedet fra Joh. 3.16, smlgn. Træsnittet foran S. 18.

S. 341 L. 30. *happe* "stamme", sml. *heppe* Kalkar I. 162.

S. 342 L. 15. *Natiuitatis Mariedag* d. e. 8. Sept.

S. 342 L. 28 ff. Denne Bøn findes i Psb. 1553, Bl. xcvi. Kilden til de to flg. Bønner er mig ikke bekendt.

S. 344 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.1

S. 344 L. 10 ff. Kollekten = Bøn i VT. sa. D.2

S. 344 L. 23 ff. Ep. = Rom. 13. 11-14.3

S. 345 L. I ff. Matth. 21.1-9.

S. 345 L. 21 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 345 L. 27 ff. Kollekten = VT., sa. D.

S. 345 L. 30. *oc vore legeme skulle alle skickis for Dom, VT.: vnd vnsere Leib wider aufferstehen/ vnd wir alle für Gericht sollen gestellt werden* = Udg. 1574: *oc vore Legeme skulle igen opstaa/ oc at wi alle skulle skickis for Dommen*, jfr. foran S. 332.

S. 346 L. 7 ff. Rom. 15. 4-11.

S. 346 L. 11 f. *at i kunde haffue it sind iblant huer andre*, Luther4: *das jr einerley gesinnet seid vntereinander*.

S. 346 L.21ff. Luc. 21.25-33.

S. 347 L. 7 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 347 L. 13 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 347 L. 15. *styre (Dieffuelens Tyranni)*, VT: *wehren*, 1574: *affuerie*.

S. 347 L. 23 ff. 1. Kor. 4.1-5.

S. 347 L. 28. *aff nogen Menniskelig Dag*, Luther: *von einem menschlichen Tage*. *Dag* = "Møde", "Ret" jf. Kalkar L 332.

S.348 L.3ff. Matth. 11.2-10.

S. 348 L. 14. *som Været bless bort oc igen*, Luther: *das der wind hin vnd her webd*.

S. 348 L. 22 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 349 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 349 L. 16 ff. Filipp. 4.4-7.

S. 349 L. 19. *Sorger*, Biblen 1550: *Sørger*.
* * * *
-- -- 487

S. 349 L. 24 ff. Joh. 1. 19-28.

S. 350 L. 10 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D. anden Messe.

S. 350 L. 17 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 350 L. 27 ff. Hebr. 1.1-4.

S. 351 L. 8 ff. Luc. 2. 1-14.

S. 352 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 352 L. 9 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 352 L. 17. *gaffuer*, VT. *gütern*, Udg. 1574: (*euige*)*gode*.

S. 352 L. 18 ff. Ap. G. 6.8-15 og 7.54-59.

S. 352 L. 23. *bespurde sig*, Luther: *befragten sich*.

S. 353 L. 2 f. *oc foruende de Skickelser*, Luther: *vnd endern die Sitten*.

S. 353 L. 18 ff. Matth. 23.34-39.

S. 354 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 354 L. 9 ff. Kollekten, der jo er en Parafraze over den første Kollekt, findes ikke i VT. eller i Psb. 1553.

S. 354 L. 16 ff. Tit. 2. 11-15.

S. 354 L. 26 ff. Joh. 21.19-24.

S. 354 L. 29. *paa hans Bryst*, Luther: *an seiner Brust*, jfr. Indledningen foran S. 312.

S. 355 L. 12 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 355 L. 19. Kollekten = VT. sa. D.

S. 356 L. I ff. Gal. 4.1-7. - L. 7. *vnder vduortis Skickelser*, Luther: *vnter eussertichen Satzungen*.

S. 356 L. 15 ff. Luc. 2 33-40.

S. 357 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 357 L. 9 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 357 L. 20 ff. Gal 3.23-29.

S. 358 L. I ff. Luc. 2.21.

S. 358 L. 7 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 358 L. 15 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 358 L. 27 ff. Es. 60.1-6.

S. 359 L. 6 ff. *Da skalt du see din Lyst oc vdbryde* = Luther: *Denn wirstu deine fast sehen vnd ausbrechen*.

S. 359 L. 9. *Camelis mangfoldighed*, Luther: *die menge der Kamelen*.

S. 359 L. 9f. *Veyløbere aff Madian* = Luther: *die Leuffer aus Midian*.

S. 359 L. 12 ff. Matth. 2.1-12.

S. 360 L. 6 ff. Oversættelsen af denne Kollekt er forskellig fra Psb. 1553, se foran S. 316.

488

S. 360 L. 13 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 360 L. 22 ff. Rom.12.1-5.

S. 361 L.7ff. Luc. 2.42-52.

S. 361 L. 30 ff. Kollekten = Psb. 1553, 1. Sønd. e. H. t. K.

S. 362 L. 3 ff. Kollekten = VT., 2. Sønd. e. H. L K.

S. 362 L. 12f. *drage vort leffnet frem*, VT.: *vnder einander leben*.

S. 362 L. 15 ff. Rom. 12.6-16.

S. 362 L. 26 f. *Den ene skal komme før den anden met ære at beuise.* Luther: *Einer korne dem andern mit Ehrerbietung zuuor.*

S. 363 L. I ff. Joh. 2. 1-11.

S. 363 L. 23 ff. Kollekten = Psb. 1553, 2. Sønd. e. H. t. K.

S. 363 L. 29 ff. Kollekten = VT. 3. Sønd. e. H. t. K.

S. 364 L. 6 ff. *met wtuilactige hierter*, VT.: *mit gewisser zuversicht von gantzem Herten.*

S. 364 L. 8 ff. Rom. 12.16-21.

S. 364 L. 19 ff. Math.8.1-13.

S. 354 L. 20. *gick ned til Bierget*, Luther: *vom Berge herab gieng.*

S. 364 L. 25. *Spedalske* "Spedalskhed", Kalkar IV. 68.

S. 365 L. 1. *Taag* "Tag"; Sammenblanding af *a* og *aa* er meget almindelig i Alterbogen, hvor der mange Gange findes *sta*, *ga*, *Rad* osv. for *staa*, *gaa*, *Raad* osv. ligesom omvendt *faar* for *far*, "farer", *laad* for *lad*, *Haaff* for *Haff* o. lgn.

S. 365 L. 17 ff. Kollekten = Psb. 1553, 3. S. e. H. t. K.

S. 365 L. 25 ff. Kollekten = VT., 4. S. e. H. t. K.

S. 366 L. 4 ff. Rom. 13.8-10.

S. 366 L. 13 ff. Matth. 8.23-27.

S. 366 L. 24 ff. Kollekten = Psb. 1553, 4. S. e. H. t.K.

S. 367 L. I ff. Kollekten = VT., 5. S. e. H. t. K.

S. 367 L. 6. *klinte*, VT.: *vnkraut*

S. 367 L. 9 ff. Kolos. 3.12-17.

S. 367 L. 16. *fører eder i kærlighed*, Luther: *ziehet an die Liebe.*

S. 367 L. 24 ff. Matth. 13.24-30.

S. 368 L. 10 ff. Kollekten = Psb. 1553 ("Paa kyndelmysse dag").

S. 368 L. 17 ff. Kollekten = VT. Bøn efter 2. Prediken paa Marie Renselses Dag.

S. 368 L. 25 ff. Mal. 3.1-4.

S. 369 L. 7 ff. Luc. 2.22.

S. 369 L. 8. *Maria hendis renselsisdage*, fejl Oversætt. af Luther: *die tage jrer reinigtmg* = Chr. Pedersen: *deris renselsis dage.*

S. 369 L.28ff. Kollekten = Psb. 1553 ("Sønd. som Alleluia afleggis").

489

S. 370 L. I ff. Kollekten = VT. paa Sønd. Septuagesima.

S. 370 L. 6 *argelse* = VT. *ergernusz.*

S. 370 L. 10 ff. 1. Kor. 9.24-27.

S. 370 L. 13 f. *Huer den som kempisl hand holder sig aff alting.* Luther: *Ein jglicher aber der kempffet. enthielt sich alles dinges.*

S. 370 L. 26 ff. Matth. 20.1-16.

S. 371 L. 23 ff. Denne Kollekt findes ikke i Psb. 1553.

S. 371 L. 29 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 372 L. 5 ff. 2. Kor. 12.2-9.

S. 372 L. 26 ff. Luc. 8.4-15.

S. 373 L. 22 ff. Denne Kollekt findes ikke i Psb. 1553.

S. 373 L. 30 ff. Kollekten = VT., Sønd. ml. Nytaarsdag og H. t. K.

S. 374 L. 6 ff. 1. Pet. 3. 18-22.

S. 374 L. 21ff. Matth. 3.13-17.

S. 374 L. 25. *velbehoff*. vist Trykfejl for *vel behoff* (saaledes Biblen 1550).

S. 375 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 375 L. 7 ff. Kollekten = VT., sa. D.

S. 375 L. 16 ff. 2. Kor. 6.1-10.

S. 375 L. 28. *baade paa den høyre oc paa den venstre side*, Luther: *zur rechten vnd zur lincken*, jf Chr. Pedersen: *baade i løst och modgang*.

S. 376 L. 4 ff. Matth. 4.1-11.

S. 376 L. 27 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 377 L. 1 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 377 L. 10 ff. 1. Thess. 4.1-7.

S. 377 L. 17. *sit Kar* (= Luther og Grundtexten) d. e. sin Hustru.

S. 377 L. 23 ff. Matth. 15.21-28.

S. 378 L. 10 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 378 L. 15 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 378 L. 25 ff. Ephes. 5.1-9.

S. 379 L. 10 ff. Luc. 11.14-28.

S. 379 L. 30. *vdfaar* "udfarer". jfr. Noten til S. 365 L. 1.

S. 380 L. 9 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 380 L. 15 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 380 L. 24 ff. Gal. 4.21-31.

S. 381 L. 14 ff. Joh. 6. 1-15.

S. 382 L. 10 ff. Kollekten = Psb. 1553, paa "Kære Søndag".

S. 382 L. 13. *beskermelse*, Psb: *gemme*; jf. Indledningen foran S. 315.

S. 382 L. 15 ff. Kollekten = VT. sa. D.

490

S. 382 L. 24 ff. Hebr. 9.11-15.

S. 382 L. 28 f. *som icke er saa bygd* = Luther: *die nicht also gebawet ist*.

S. 383 L. 9 ff. Joh. 8.46-59.

S. 383 L. 26. *der er min Fader for det er min Fader* (= Luther: *Es ist mein Vater*). Trykfejlen overført fra Biblen 1550.

S. 384 L. 5 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 384 L. 6. *hierter*, Psb. *hierte*.

S. 384 L. 11. Kollekten = VT. sa. D.

S. 384 L. 16. *hans mandom*, VT. *seiner Menschwerdung*.

S. 384 L. 20 ff. Es. 7.10-15.

S. 385 L. 3 ff. Luc. 1.26-38.

S. 385 L. 23 ff. *hun gaar - wfructsommelig* dvs. "hun om hvem Rygtet gaar, at hun er ufrugtsommelig, er nu i den sjette Maaned".

S. 386 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 386 L. 10 ff. Denne Kollekt har jeg ikke fundet i VT.

S. 386 L. 19 ff. Filipp.2.5-11.

S. 387 L. I ff. Matth. 21.1-9 = S. 345 L. I ff.

S. 387 L. 21 ff. Kollekten = VT. Bønnen efter 2. Prædiken Palmesøndag, se Indledningen foran S. 320.

S. 388 L. I ff. 1. Kor. 11.23-29.

S. 388 L. 18 ff. Luc. 22.14-20.

S. 389. Formaningen stammer fra Synoden 1540, se P. Severinsen, Ord og Skik ved Daab og Nadver. 1912. S. 80 f. Aftrykt i Danske Kirkelove I. 155.

S. 390 ff. Sml. I. Bind. S. 174 ff. med Noter.

S. 396 L. I ff. Denne Kollekt findes i Psb. 1553 Bl. 120 v.

S. 396 L. 8 ff. Velsignelsen forskellig fra Ordinansens Ordlyd. jf. I. Bind 177.23.

S. 396 L. 12 ff. Om Taksigelsen se Engelstoft, anf. Skr. 173 Fodn. 2.

S. 397 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 397 L. 9 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 397 L. 17 ff. 1. Kor. 5.7-8.

S. 397 L. 24 ff. Marc. 16.1-7.

S. 398 L. 11 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 398 L. 18 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 398 L. 28 ff. Ap. G. 10.34-43.

S. 399 L. 17 ff. Luc. 24.13-35.

S. 400 L. 26 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

491

S. 400 L. 29. *leffuendet* = Psb. 1553, en sjælden Skriftform for *leffnet*. Jf. Indledn. foran S. 317.

S. 401 L. I ff. Dagen findes ikke hos VT.

S. 401 L. 10 ff. Ap. G. 13.26-32.

S. 401 L. 27 ff. Luc. 24.36-48.

S. 402 L. 18 ff. Kollekten findes ikke i Psb. 1553.

S. 402 L. 26 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 403 L. I ff. 1. Joh. 5.4-12.

S. 403 L. 20 ff. Joh. 20.19-31.

S. 404 L. 17 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 404 L. 18. *den liggende Verden* "den faldne Verden". lat. *jacentem mundum*.

S. 404 L. 24 ff. Kollekten = VT. sa D.

S. 405 L. I ff. 1. Pet 2.21-25.

S. 405 L. 2. *ledet* "lidt" = Biblen 1550.

S. 405 L. 7. *Men hand sette det ind til den*, Luther: *Er stellet es aber dem heim*.

S. 405 L. 12. *til eders Siels Hyrde oc Biscop* = Luther: *zu dem Hirten vnd Bischoue ewer Seelen*.

S. 405 L. 13 ff. Joh. 10. 11-16.

S. 405 L. 26 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 406 L. 3 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 406 L. 14 ff. 1. Pet. 2.11-20.

S. 407 L. I ff. Joh. 16.16-22.

S. 407 L. 23 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 407 L. 30 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S.408 L 6Eff. Jac. 1.17-21.

S. 408 L. 18 ff. Joh. 16.5-14.

S. 409 L. 5 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 409 L. 11 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 409 L. 22 ff. Jac. 1.22-27.

S. 410 L. 4 ff. Joh. 16.23-28

S. 410 L. 18 ff. Jac. 5.16-20.

S. 411 L. I ff. Luc. 11.1-13.

S. 412 L. 3 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 412 L. 9 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 412 L. 19 ff. Ap. G. 1.1-11.

S. 413 L. 11ff. Marc. 16.14-20

S. 413 L. 29 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 414 L. I ff. Kollekten = VT, sa. D.

S. 414 L. 12 ff. 1. Pet 4.7-11.

492

S. 414 L. 24 ff. Joh. 15.26-27. 16. 1-4.

S. 415 L. 6 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 415 L. 7. *Iered*, Psb. lærd

S. 415 L.12 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 415 L 23 ff. Ap.G.2.1-11.

S. 415 L. 27 *Tunger atskillige*, Luther: *die zungen zerteilet*.

S. 416 L. 9 ff. Joh. 14.23-31.

S. 416 L. 30 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 417 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 417 L. 8 ff. Fra L. 10 *Herren hand bød* etc.: Ap. G. 10.42-48.

S. 417 L. 23 ff. Joh. 3.16-21.

S. 418 L. 7 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 418 L. 13 ff. Dagen mangler i VT.

S. 418 L. 20 ff. Ap. G. 8.14-17.

S. 418 L. 28 ff. Joh. 10.1-10.

S. 419 L. 16 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 419 L. 23 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 419 L. 25 f. *oc paa vore vegne maatte dø oc forderffue i synden*, VT: *vnd wir vnser halben müssen in Sünden vnd ewigem Tod verderben*.

S. 420 L. I ff. Rom. 11.33-36.

S. 420 L. 9 ff. Joh. 3.1-15.

S. 421 L. 7 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 421 L. 14 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S.421 L. 16. *saa regere oss*, VT.: *vnsere Herten also führen vnd regieren* = Udg. 1574: *saa styre oc regere vore hierter*.

S. 421 L. 25 ff. 1. Joh. 3.13-18.

S. 422 L. 5 ff. Luc. 16.19-31.

S. 423 L. 2 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 423 L. 7 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 423 L. 15 ff. 1. Joh. 4.16-21.

S. 423 L. 30 ff. Luc. 14.16-24.

S. 424 L. 17 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 424 L. 24 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 425 L. I ff. I.Pet.5.6-11.

S. 425 L. 14 ff. Luc.15.1-10.

S. 426 L. 5 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 426 L. 11ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 426 L. 22 ff. Es. 49.1-6.

S. 427 L. 7 ff. Luc. 1.57-79.

S. 428 L. 10 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

493

S. 428 L. 12. *din befalning*. Psb. *din Ordinantz*; jf. Indledn. foran S. 315.

S. 428 L. 15 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 428 L. 25 ff. Rom. 8.18-23.

S. 429 L. 5 ff. Luc. 6. 36-42.

S. 429 L. 10. *skuddet*. Luther: *gerüttelt*.

S. 429 L. 24 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 430 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 430 L. 12 ff. Es. 11.1-10.

S. 431 L. I ff.. Luc. 1. 39-56.

S. 431 L. 28 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 432 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 432 L. 11 ff. 1.Pet.3.8-15.

S. 432 L. 26 ff. Luc. 5. 1-11.

S. 433 L. 18 ff. Kollekten = Psb. 1553, sa. D.

S. 433 L. 24 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 433 L. 29. *onde lyst*. VT. *bösen lüste vnd neygung* = 1574: *onde lyst oc begering*.

S. 434 L. I ff. Rom. 6.3-11.

S. 434 L. 17. *det leffuer hand Gud* dvs. "for Gud", Luther: *das lebet er Gotte*.

S. 434 L. 20 ff. Matth. 5.20-26.

S. 435 L. 8 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 435 L. 13 ff. Kollekten er forskellig fra VT; jf. Kollekten

S. 380 L. 15 ff. og Indledn. foran S. 319.

S. 435 L. 22 ff. Rom. 6.19-23.

S. 436 L. 4 ff. Marc. 8.1-9.

S. 436 L. 23 ff. Kollekten = Psb. 1553. sa. D.

S. 436 L. 23. *villig*. Psb. *veluillig*.

S. 436 L. 28 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 437 L. 5 ff. Rom. 8.12-17.

S. 437 L. 18 ff. Matth. 7.15-21.

S. 437 L. 30 ff. Kollekten lidt afvigende fra Oversætt. i Psb. 1553, hvor Begyndelsen lyder: *O Herre/ Lad dine Miskundheds øren staa obne for de ydmyge bedendes bønner. Oc paa det du ville giffue etc.*

S. 438 L. 3 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 438 L. 11 ff. 1. Kor. 10.6-13.

S. 438 L. 29 ff. Luc. 16.1-9.

S. 439 L. 4. *trygle* = "tigge"; Luther: *betteln*.

494

S. 439 L. 15. *i deris Slect*, "imod deris Slægt". Luther: *in jrem Gescklechte*.

S. 439 L. 17. *naar i nu haffue behoff*; Luther: *wenn jr nu darbet*.

S. 439 L. 20 ff. Kollekten omtr. lig Psb. 1553. Sætningen *straffer oss - misgerninger* L.23 mgl. i Psb., og Psb. har *lodtagne*. hvor Alterbogen har *deelhafttig* L. 25.

S. 439 L. 28 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 440 L. 3 ff. I.Kor. 12.1-7. - L. 13 har Biblen *giffue*, hvor Alterbogen har Enkelttalsformen *giffuer*.

S. 440 L. 14 ff.. Luc. 19.41-48.

S. 441 L. 2. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 441 L.9 ff. Kollekten = VT. sa. D. Den i Oversættelsen brugte Enkelttalsform af Verbet: *wi beder, wi forglemmer, wi gør* ofl. skyldes uden Tvivl. at Palladius i sit Manuskript har rettet Subjektet *wi* fra Enkelttal (*ieg*) og i Farten ikke har faaet rettet de tilhørende Verber. Den tyske Orig. har nemlig i alle disse Tilfælde *ich*. Samme Forhold findes ved flere andre af Kolleκτηerne. Jfr. Noterne til S. 442 L. 23 og 457 L. 11.

S. 441 L. 17 ff. 1. Kor. 15.1-10.

S. 442 L. I ff. Luc. 18.9-14.

S. 442 L. 16 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 442 L. 23 ff. Kollekten = VT. sa. D. Enkelttalsformerne *wi tacker. wi bruger* osv. maa som ovf. nævnt sikkert forklares ved. at Palladius først har gengivet Originalens *ich dancke dir* osv. ved *ieg tacker dig*. og derefter har rettet *ieg* til *wi*. men ladet Verbalformen uforandret.

S. 443 L. I ff. 2. Kor. 3.4-9.

S. 443 L. 16. Marc. 7.31-37.

S. 444 L. 2 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 444 L. 7 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 444 L. 17 ff. Gal. 3.15-22.

S. 445 L.4 ff. Luc. 10.23-37.

S. 446 L. 9 ff. Kollekten = VT. sa. D. L. 12. *aff den forferdelig spedalsk*, Orig. *von dem grewlichen aufsatz der sünde*.

S. 446 L. 18 ff. Gal. 5.16-24.

S. 447 L.I ff. Luc. 17. 11-19.

S. 447 L. 18 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 447 L. 24 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 448 L. I ff. Gal. 5.25-26 og 6.1-10.

S. 448 L. 23 ff. Matth. 6.24-34.

495

S. 449 L. 15 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 449 L. 20 ff.. Kollekten = VT. sa. D.

S. 449 L. 28 ff. Ephes. 3.13-21.

S. 450 L. 14 ff. Luc. 7. 11-17.

S. 451 L. 2 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 451 L. 7 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 451 L. 19 ff. Ephes. 4. 1-6.

S. 451 L. 29 ff. Luc. 14. 1-11.

S. 452 L. I og 4. *suarede*. i Betydningen "tog til Orde". gengiver tysk *antwortet*. Grundtextens *[x][x][x][x]*

[x][x][x][x][x][x].

S. 452 L. 20 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 452 L. 27 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 453 L. 8 ff. Apoc. 12.7-12.

S. 453 L. 22. Matth. 18.1-10.

S. 454 L. 13 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 454 L. 18 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 454 L. 30 ff. 1. Kor. 1.4-8.

S. 455 L. 5 ff. Matth. 22.34-46.

S. 455 L. 25 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 456 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 456 L. 10 ff. Ephes. 4.22-28. - L. 17. *Bliffuer vrede/ oc synder icke/*, Luther: *Zürnet/ vnd sündiget nicht-*
L. 19 *Lasteren*. Luther: *dem Lesterer*. Chr. Pedersen: *diffuelen*.

S. 456 L. 22 ff. Matth. 9.1-8.

S. 457 L. 5 ff. Kollekten gengiver Bønnen i det katolske Missale. mens Psb. 1553 har en herfra forskellig Bøn.

S. 457 L. 11ff. Kollekten = VT. sa. D. - Flertalsformerne *wi tacker* osv. svarer til *ich dancke* osv. i Orig.; hvor Verbet derimod staar i Flertal (*wi ere* L. 15) har Orig. *wir*. Jfr. Noten til S. 441 L. 9 og 442 L. 23.

S. 457 L. 24 ff. Ephes. 5.15-21.

S. 458 L. I ff. Matth. 22.1-14. - L. 2 *suarede* dvs. "*tog til Orde*". jf. Noten til S. 452 L. 1.

S. 458 L. 27 ff. Kollektens Ordlyd er lidt afvigende fra Psb.1553.

S. 459 L. I ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 459 L. 10 ff. Ephes. 6. 10-18.

S. 459 L. 28 ff. Johs. 4.46-53.

S. 460 L. 13 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 460 L. 20 ff. Ikke hos VT.

S. 460 L. 29. Apok. 7.1-12. - L. 31 *de huld* i Stedet for *de 496 hulde* skyldes vistnok, at e-Typen i Biblen 1550, hvorefter der tryktes, er meget utydelig.

S. 461 L. 27 ff. Matth. 5.1-12.

S. 462 L. 11 ff. Kollektens Ordlyd er noget forskellig fra Psb. 1553.

S. 462 L. 19 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 463 L. I ff. Filipp. 1.6-11.-L. 11 ff. *Bekendelse oc Forsøgelse*. Ltither: *Erkenntnis vnd Erfahrung*.

S. 463 L. 16 ff. Matth. 18.23-35. - L. 31. *taimodighed* for *taalmoghed* jf. Noten til S. 365 L. 1.

S. 464 L. 8. *dem som pine*. Luther: *den Peinigern*.

S. 464 L. 12 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 464 L. 19 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 464 L. 29 ff. Filipp. 3.17-21 og 4.1-3.

S. 465 L. 15 ff. Matth. 22.15-22.

S. 466 L. 2 ff. Kollekten = Psb. sa. D.

S. 466 L. 8 ff. Kollekten = VT. sa. D. - L. 14. *sødelige soffue*, Orig. *sanfft einschlaffen*.

S. 466 L. 17 ff. Koloss. 1.9-14. - L. 25. *Fadren* = Biblen 1550.

S. 466 L. 30 ff. Matth. 9.18-26.

S. 467 L.9 ff. *Pibere oc Folckens bulder*, Luther: *die Pfeiffer vnd das getümele des Volcks*.

S. 467 L. 16 ff. Kollekten findes i Psb. 1553, der slutter med 24. Søndag e. Trin.

S. 467 L. 23 ff. Kollekten = VT. sa. D.

S. 468 L. I ff. 1. Thess.4.13-18. - L. 3. *som soffue* = "som sove hen". Luther: *die da schlaffen*. - L. 6. *soffue*. Luther: *entschlaffen*. - L. 10. *offuer Engilss*. Luther: *Ertzengels*.

S. 468 L. 15 ff. Matth. 24.15-28.

S. 469 L. 8 ff. Dagen findes ikke i VT.

S. 469 L. 16 ff. 1. Thess. 5.12-23.

S. 470 L. I ff. Matth. 11.25-30. - L. 2. *suarede*, se Noten til S. 452 L. 1.

S. 470 L. 15 ff. Dagen findes ikke i VT.

S. 470 L. 22. 2. Pet. 1.12-18.

S. 471 L. 7. Matth. 17.1-9.

S. 472-484. Som nævnt i Indledningen er Oversættelserne af Luthers Bøger om Vielses- og Daabsritualet taget fra Palladius' Oversættelse af Luthers Haandbog 1538 (nærv. Udg. I. S. 29 ff). Med Texten heri (I.96 ff. med Noter) maa Texten i Alterbogen 497 sammenholdes. Hovedforskellen er den, at Bibelstederne i Alterbogens Text er bragt i Overensstemmelse med Biblen 1550. - Af Træsnittene findes kun Daabsbilledet gengivet i Haandbogen.